

Taal actief

versie voor de christelijke school

groep **6**

antwoordenboek A taal

 Groen
Educatief

Taal actief, uitgeverij Malmberg

concept

Adri van den Brand
Willy van Elsäcker (HCO)
Frans van den Heuvel
John Lommen (Fontys OSO)
Geert Peeters

eindredactie

Michal Janssen
Dianne Manders
Marijke van Ooijen

auteurs

Adri van den Brand
Wendy Dannenburg
Willy van Elsäcker (HCO)
Annemiek de Groot
Cyril Lansink
Gijs van Raamsdonk
Liesbeth Rosendaal
Pieter Schouten
Jan de Waard

Taal actief, versie voor de christelijke school, uitgeverij Groen Educatief

auteurs

W. van Hattum
J.E. Knol-van der Worp
M.C. Ligtenberg-Snoep
C.J. van Setten

advies

R.F. Kraaijeveld
P.J.A. van Nederpelt

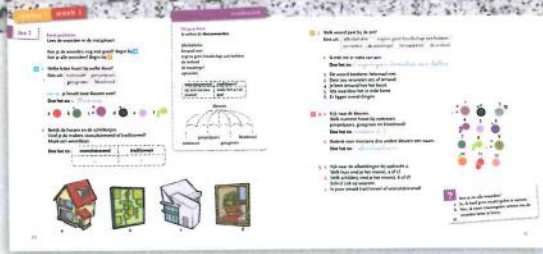
*In herinnering aan
I.J. van den Nieuwendijk*

Inhoud

thema 1		bladzijde 4
thema 2		bladzijde 18
thema 3		bladzijde 32
thema 4		bladzijde 46

thema 1		bladzijde 60
thema 2		bladzijde 70
thema 3		bladzijde 80
thema 4		bladzijde 90

thema 1		bladzijde 100
thema 2		bladzijde 104
thema 3		bladzijde 108
thema 4		bladzijde 112

★ 1 a bloedrood, c pimpelpaars, d roetzwart, f grasgroen. Over: b, e.

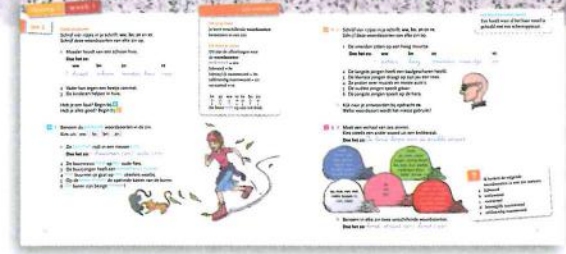
2 vooruitstrevend: b, c
traditioneel: a, d

✚ 3 1 ergens geen boodschap aan hebben
2 allesbehalve
3 de invloed
4 opvoeden
5 de maatregel
6 bezaaid met

✚ 4 a roetzwart 2
pimpelpaars 4
grasgroen 8
bloedrood 11

b

5 a/b/c

Eerst proberen

	ww	bn	zn	vz
1	houdt	schoon	moeder, huis	van
2	kan	beetje	vader, rommel	tegen
3	helpen	-	kinderen, huis	in

★ 1 1 buurman (zn), auto (zn)
2 fietst (ww), een (lw)
3 tweedehands (bn), scooter (zn)
4 Het (lw), roze (bn)
5 stoep (zn), stoeien (ww)
6 De (lw), mensen (zn)

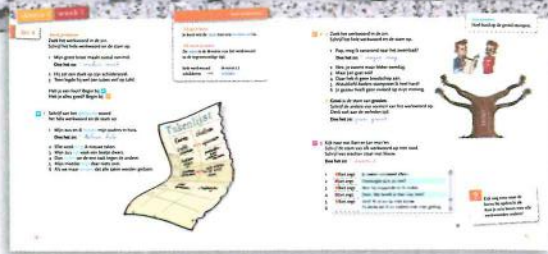
✚ 2 a

	ww	bn	zn	vz
1	zitten	hoog	vrienden, muurtje	op
2	heeft	langste, kaalgeschoren	jongen, hoofd	-
3	draagt	kleinste	jongen, jas, roos	op
4	praten	mooie	muziek, auto's	over
5	speelt	oudste	jongen, gitaar	-
6	speelt	jongste	jongen, harp	op

b Zelfstandig naamwoord

✚ 3 a

b

Eerst proberen

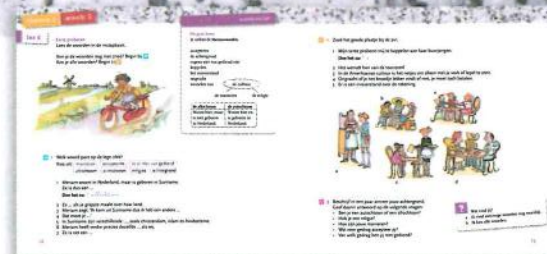
- 1 maken, maak
- 2 zetten, zet
- 3 leggen, leg

- ★ 1 1 helpen, help
- 2 krijgen, krijg
- 3 liggen, lig
- 4 ruilen, ruil
- 5 zeggen, zeg
- 6 zorgen, zorg

- ✚ 2 a 1 mogen, mag
- 2 zwemmen, zwem
- 3 gaan, ga
- 4 hebben, heb
- 5 stampvoeten, stampvoet
- 6 hebben, heb

- b groeit, groeien, groeide, groeiden

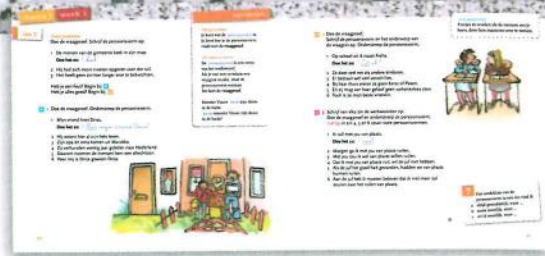
- ✚✚ 3 1 zwem + t
- 2 overtuig + de
- 3 mopper + de, mok + te
- 4 bereik
- 5 zit
- 6 denk + t, nadenk

- ★ 1 1 allochtoon
- 2 is er niet van gediend
- 3 achtergrond
- 4 accepteren
- 5 religies
- 6 manieren
- 7 autochtoon

- ✚ 2 1 e
- 2 b
- 3 d
- 4 c
- 5 a

- ✚✚ 3

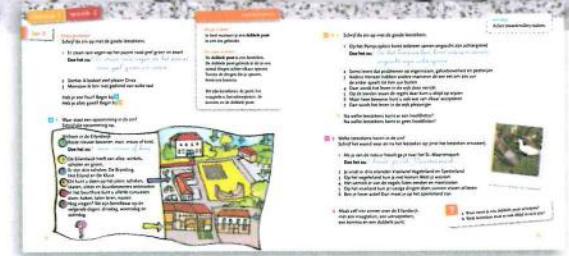
Eerst proberen

- 1 keek
- 2 had
- 3 heeft

- ★ 1
- 1 Heet mijn vriend Driss?
 - 2 Woont hij hier al zijn hele leven?
 - 3 Komen zijn opa en oma uit Marokko?
 - 4 Verhuisden zij veertig jaar geleden naar Nederland?
 - 5 Noemen de mensen hem daarom een allochtoon?
 - 6 Is Driss gewoon Driss voor mij?

- ☑ 2
- 1 Zit ik?
 - 2 Doet ze?
 - 3 Bestaan veel verschillen?
 - 4 Vieren ze?
 - 5 Mag zij?
 - 6 Is ze?

- ☑ 3
- 1 ruil
 - 2 ga ruilen
 - 3 zou willen ruilen
 - 4 ruil, wil hebben
 - 5 had gevonden, hadden kunnen ruilen
 - 6 heb moeten beloven, zal zeuren

Eerst proberen

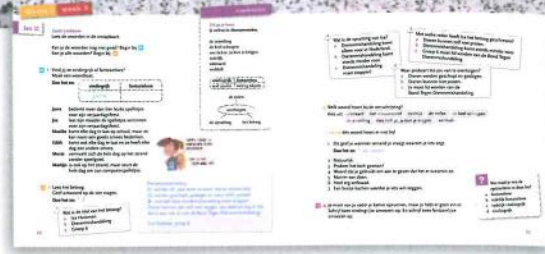
- 1 Er staan rare vegen op het papier: rood, geel, groen en zwart.
- 2 Sterkte, ik bedoel: veel plezier, Driss!
- 3 Mevrouw, ik ben niet gediend van zulke taal!

- ★ 1
- 1 man, vrouw of kind
 - 2 winkels, scholen en groen
 - 3 De Branding, Het Eiland en De Kluut
 - 4 schaken, skaten, zitten en buurtbewoners ontmoeten
 - 5 koken, talen leren, naaien
 - 6 dinsdag, woensdag en zaterdag

- ☑ 2 a
- 1 Op het Pampuseiland komt iedereen samen, ongeacht zijn achtergrond.
 - 2 Soms levert dat problemen op: ergernissen, geluidsoverlast en pesterijen.
 - 3 Andere mensen hebben andere manieren: de een eet om zes uur, de ander speelt tot tien uur buiten.
 - 4 Daar wordt het leven in de wijk door verrijkt.
 - 5 Op de borden staan de regels. Daar kunt u altijd op wijzen.
 - 6 Maar, lieve bewoner, kunt u ook wat van elkaar accepteren?
 - 7 Dan wordt het leven in de wijk plezieriger.

b Na de punt, het vraagteken en het uitroepteken (en na de dubbele punt bij een citaat).
Na de komma en meestal na de dubbele punt bij een opsomming.

- ☑ 3
1 houdt, ga / St.-Maartenspark.	4 vogels: futen, eenden / meerkoeten.
2 eilanden: Viseiland, Vogeleiland / Speeleiland.	5 doen: zonnen, vissen / lezen.
3 komen. Weet / waarom?	6 actief? Dan / zijn!

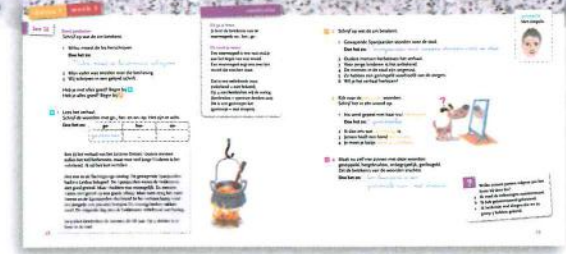
★ 1

vindingrijk	fantasieloos
Jurre	Jos
Edith	Maaïke
Murat	Martijn

- 2 1 b
2 c
3 a
4 c

- 3 1 de reden
2 uiteraard
3 Nee heb je, ja kun je krijgen.
4 redelijk
5 de instelling
6 verbluft
7 de keel schrapen

4

Eerst proberen

- Milou moest de les opnieuw schrijven.
- Mijn vader was niet zeker over die beslissing.
- Wij schrijven in een schrift met lijnen.

★ 1

ge-	her-	on-
gewapende	herkennen	onbekend
gerust	herdenken	onmogelijk
gezind		onaangeboren

- 2 1 Spanjaarden met wapens stonden voor de stad.
2 Oudere mensen beleven het verhaal opnieuw.
3 Voor jonge kinderen is het niet bekend.
4 De mensen in de stad zijn niet gerust.
5 Ze hebben een voorhoofd met rimpels van de zorgen.
6 Wil je het verhaal opnieuw lezen?

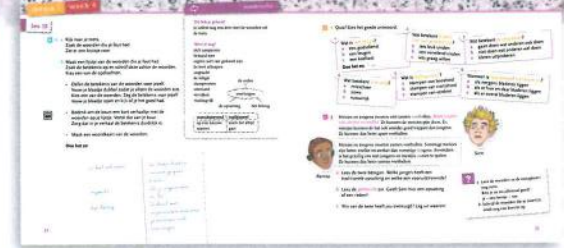
- 3 1 gestippelde
2 onhandig
3 gevlekte
4 herinrichten

4

- 1
 - 1 doen – doe
 - 2 staan – sta
 - 3 koken – kook
 - 4 gaan – ga
 - 5 reizen – reis
 - 6 mogen – mag
 - 7 sturen – stuur
 - 8 vertellen – vertel
 - 9 krijgen – krijg
 - 10 typen – typ

- 2
 - 1 leuk, gezellig / jaar.
 - 2 bedoeling?
 - 3 zijn.
 - 4 cultuur.
 - 5 gezin.
 - 6 anders: je / school, ontmoet / hobby.
 - 7 kind. Je / ander.
 - 8 iedereen! (of.)
 - 9 e-mailadres.
 - 10 ook, dan / maken.

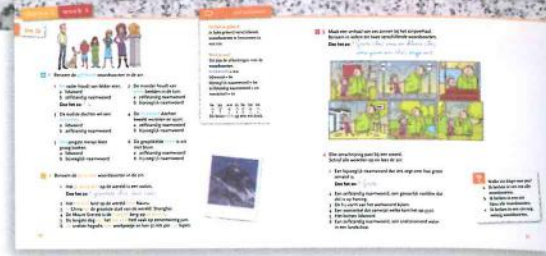
★ 1 a/b

- ★ 2
 - 1 a
 - 2 b
 - 3 a
 - 4 c
 - 5 a
 - 6 c

★ 3 a Sem heeft een traditionele opvatting, Remco heeft een vooruitstrevende opvatting.

b Sem geeft een reden.

c

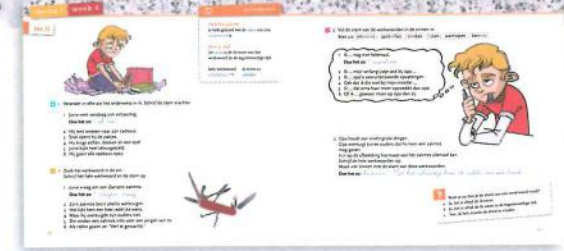

- ★ 1 1 a
- 2 b
- 3 b
- 4 b
- 5 a
- 6 a

- ✚ 2 1 grootste (bn), dier (zn)
- 2 kleinste (bn), heet (ww)
- 3 In (vz), ligt (ww)
- 4 hoogste (bn), de (lw), wereld (zn)
- 5 van (vz), jaar (zn), valt (ww)
- 6 De (lw), heet (ww), uur (zn)

- 3 4 Grote beer kijkt naar de rivier.

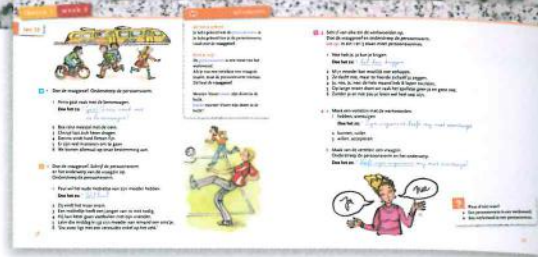

- ★ 1 1 ik vier
- 2 ik ren
- 3 ik open
- 4 ik krijg
- 5 ik kijk
- 6 ik gooi

- ✚ 2 1 vragen, vraag
- 2 bezitten, bezit
- 3 lijken, lijk
- 4 overtuigen, overtuig
- 5 vinden, vind
- 6 geven, geef

- ✚ 3 1 wanhoop
- 2 lever in
- 3 ken
- 4 aantref
- 5 denk
- 6 lijk

- ★ 1 1 Gaat Anna vaak met de benenwagen?
- 2 Reist Bas meestal met de trein?
- 3 Laat Chrisje zich liever dragen?
- 4 Vindt Dennis hard fietsen fijn?
- 5 Zijn er veel manieren om te gaan?
- 6 Komen we allemaal op onze bestemming aan?

- ✚ 2 1 Wil Paul
- 2 Vindt zij
- 3 Heeft een jongen van tien
- 4 Kan hij
- 5 Krijgt zijn moeder
- 6 Ligt uw zoon

- ✚ 3 1 heb kun krijgen
- 2 kan verkopen
- 3 dacht hoorde zeggen
- 4 heb lopen twijfelen
- 5 doen
- 6 zou zijn

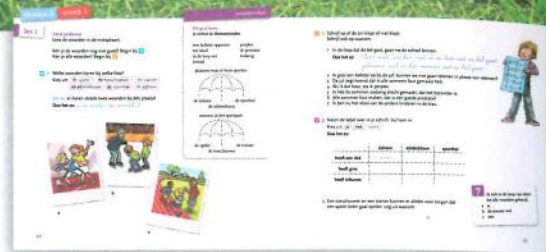

- ★ 1 1 mensen: muzikanten
- 2 voor: David
- 3 eigenschappen: dapper
- 4 dit: niet
- 5 me: saai
- 6 volgende: tips

- ✚ 2 1 E
- 2 F
- 3 A, B, C, D
- 4 B, C

- ✚ 3 1 Anoniempje, accepteer / wel?
- 2 zijn: je / gelukkig, hebt
- 3 hulp, maar
- 4 zijn, is
- 5 jou: zorgzaam, geduldig, netjes / lief?
- 6 bent, word

- ★ 1 a de speler, de sporthal
b de toeschouwer, de ijsbaan
c de trainer, de atletiekbaan
- ✚ 2 1 Klopt niet. Iets kan niet in de loop dat de bel gaat gebeuren, wel op het moment dat de bel gaat.
2 Klopt.
3 Klopt niet. Je bent alleen lovend als iets goed is.
4 Klopt.
5 Klopt.
6 Klopt niet. Het is een slechte prestatie.
7 Klopt niet. Je wordt geen idool door fouten te maken bij het rekenen.

✚ 3

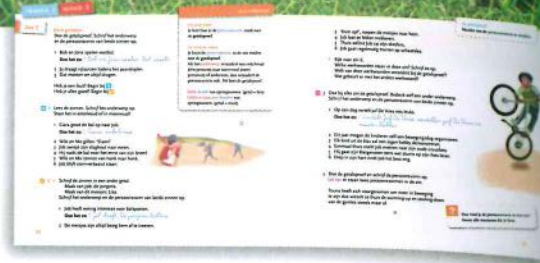
	ijsbaan	atletiekbaan	sporthal
heeft een dak	soms	nee	ja
heeft gras	nee	nee	nee
heeft tribunes	soms	soms	soms

- 4 Een toeschouwer moedigt de speler aan zodat hij beter gaat spelen. Een trainer leert een speler nieuwe dingen en probeert hem zo goed mogelijk te laten spelen door veel te oefenen.

Eerst proberen

- 1 Tijdens, langs
2 tegenover, in
3 Gedurende, rondom
- ★ 1 1 tegenover
2 over
3 tussen, bij
4 Vanaf
5 binnen
6 tot
- ✚ 2 a 1 in, tegenover
2 Tot, in
3 Voor, naar
4 Na
5 langs
6 Gedurende, buiten
- b b is waar.
- ✚ 3 Voorbeelden van antwoorden:
 - 1 De bal moet over het net.
 - 2 Tijdens de wedstrijd kijkt de wielrenner nog eens om.
 - 3 De invaller loopt zich alvast warm langs de lijn.
 - 4 De speler schiet de bal tussen de palen.
 - 5 Gedurende de sprong gooit de verspringer zijn benen naar voren.

Eerst proberen

- 1 Bob en Joris spelen. Bob speelt.
- 2 Jij draagt. Wij dragen.
- 3 moeten we. moet hij

- ★ 1
- 1 Ciara, enkelvoud
 - 2 Wibi en Mo, meervoud
 - 3 Job, enkelvoud
 - 4 Hij, enkelvoud
 - 5 Wibi en Mo, meervoud
 - 6 Job, enkelvoud

- ✚ 2 a
- 1 Job heeft, de jongens hebben
 - 2 De meisjes zijn, Lisa is
 - 3 roepen de meisjes, roept Lisa
 - 4 Job laat, de jongens laten
 - 5 oefent Job, oefenen de jongens
 - 6 Job gaat, De jongens gaan

b Alleen gaat verandert, maken verandert niet.

- ✚ 3
- 1 vertelt juf De Vries, vertellen juf De Vries en meester Bakker
 - 2 mogen de kinderen, mag het kind
 - 3 Elk kind uit de klas zal, Alle kinderen uit de klas zullen
 - 4 zoekt Job, zoeken Job en Ramon
 - 5 Hij gaat, Ze gaan
 - 6 vindt Job, vinden Job en Ramon

4 hebben, wisselen

Eerst proberen

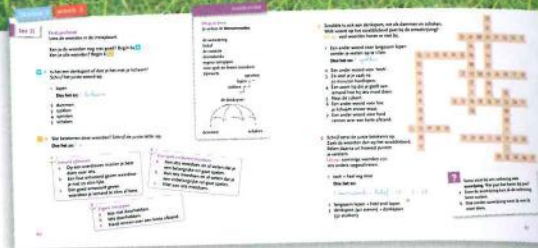
- 1 minuten
- 2 kilometer, per uur
- 3 ongeveer, seconden

- ★ 1
- 1 p.w.
 - 2 M.u.v.
 - 3 i.p.v.
 - 4 max.
 - 5 p.p.
 - 6 M.v.g.

- ✚ 2
- 1 en anderen
 - 2 maximaal, per jaar
 - 3 onder leiding van
 - 4 zaterdag, oktober
 - 5 tegenover
 - 6 zo spoedig mogelijk

- ✚ 3
- 1 bijvoorbeeld, bijv.
 - 2 in samenwerking met, i.s.m.
 - 3 Door middel van, D.m.v.
 - 4 Te koop, T.k., zo goed als nieuw, z.g.a.n.
 - 5 Met ingang van, m.i.v.
 - 6 centimeter, cm, meter, m

4 meisje 10 jaar uit groep 6 zoekt jongen of meisje, minimaal 9 en maximaal 12 jaar, om twee keer per maand samen te fietsen (totaal ongeveer 50 kilometer)
 adres Wielstraat 56 in Amsterdam telefoonnummer 06-12345789, bel tussen 4 en 5 uur.

- ★ 1 1 lichaam
- 2 denksport
- 3 lichaam
- 4 lichaam
- 5 denksport

- ✚ 2 1 c
- 2 b
- 3 a

- 3 1 sjokken
- 2 desondanks
- 3 bekaf
- 4 aanwijzing
- 5 zijwaarts
- 6 conditie
- 7 sprinten

- ✚ 4 1 desondanks + bekaf = 16 + 12 = 28
- 2 sjokken + sprinten = 15 + 13 = 28
- 3 damsport + schaaksport = 16 + 24 = 40

Eerst proberen

- 1 We moeten in dit gebied eerst bos weghalen.
- 2 De winkelier wil het bedrag hoger maken.
- 3 Karel is onze vroegere collega.

★ 1 a	ver-	ex-	ont-
	verruilen	ex-werknemer	onthullen
	verlengen	ex-baan	ontkurken
	veranderd	ex-collega	ontspannen

- b oneens – niet eens
- gezouten – met zout

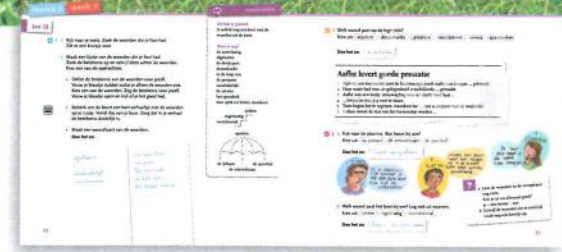
- ✚ 2 1 De man verandert van baan door te ruilen.
- 2 Hij verwijdert de kurk van de fles.
- 3 Ik ga nu eerst de spanning weghalen.
- 4 Krantenlopen is zijn vroegere baan.
- 5 De werknemer wil zijn contract veranderen door het langer geldig te maken.
- 6 De vroegere collega wil zijn gedrag veranderen door het beter te maken.

- 3 1 verkleint
- 2 de ex-voorzitter
- 3 ontknopen
- 4 verlagen

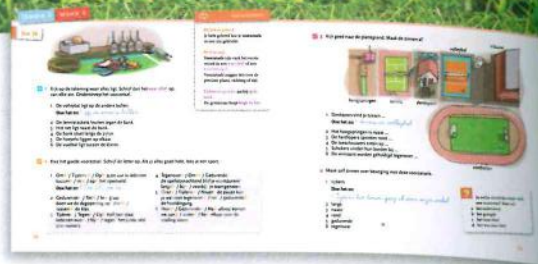
- ✚ 4

- 1
- 2 1 Nederlands Kampioenschap
 2 namelijk
 3 onder leiding van
 4 meter
 5 nummer
 6 seconden
 7 per uur
 8 aanstaande
 9 zo spoedig mogelijk

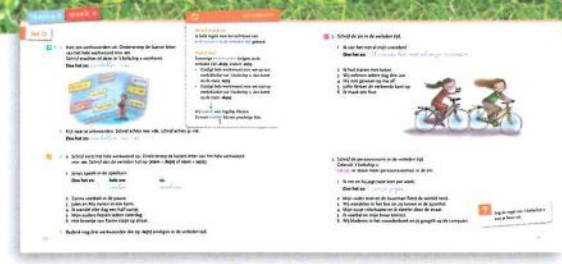
- 1 a/b
- 2 1 prestatie
 2 spandoeken
 3 service
 4 Desondanks
 5 noodzakelijk
 6 afgelast
- 3 a 1 Evert: de ijsbaan
 2 Karim: de sporthal
 3 Claudia: de atletiekbaan
- b Evert: voortdurend
 Karim: zelden
 Claudia: regelmatig

- 1 op de andere ballen
- 2 tegen de bank
- 3 naast de bank
- 4 langs de zijlijn
- 5 op elkaar
- 6 tussen de kleren

- 2 1 Om (b), op (a)
 - 2 Tot (d), in (m)
 - 3 Tegen (i), bij (n)
 - 4 Gedurende (t), bij (o)
 - 5 Tijdens (n), tegenover (n)
 - 6 Na (e), bij (n)
- badmintonnen

- 3 1 tennis en volleybal
- 2 de tennisbaan
- 3 het voetbalveld
- 4 de tribune
- 5 denksport
- 6 de tribune

- 1 a/b aanbellen, nee + de
kletsen, ja + te
opfrissen, ja + te
wensen, ja + te
- verzorgen, nee + de
spelen, nee + de
fietsen, ja + te
bouwen, nee + de

2 a

	hele ww	v.t.
1	spelen	speel+de
2	voetballen	voetbal+de
3	roeien	roei+den
4	wandelen	wandel+de
5	fietsen	fiets+ten
6	stappen	step+te

- 3 1 Ik vierde het met al mijn vrienden!
- 2 Ik hilde tranen met tuiten.
- 3 Wij oefenden iedere dag drie uur.
- 4 Hij rende gewoon op me af!
- 5 Jullie fietsten de verkeerde kant op.
- 6 Ik maakte een fout.

- 4 1 rende, jogde
- 3 wandelden, turnden
- 5 voetbalde, tenniste
- 2 reisde, fietste
- 4 rolschaatste, skeelerde
- 6 bladerden, googelde

- ★ 1
 - 1 Wij vinden
 - 2 Het boekje heet
 - 3 Je zit
 - 4 De cellen in mijn hersens kraken
 - 5 Je wordt
 - 6 Jullie houden

- ✚ 2
 - 1 hebben jullie, heb jij
 - 2 we willen, ik wil
 - 3 het woord moet, de woorden moeten
 - 4 ik bleef, wij bleven
 - 5 jullie hebben, je hebt
 - 6 wij werkten, ik werkte

- ✚ 3
 - 1 verplaatsen zij, verplaatst hij
 - 2 maakt de man, maken de mannen
 - 3 de bange katjes laten, het bange katje laat
 - 4 leeft de hond, leven de honden
 - 5 doen mensen, doe je
 - 6 komt het oude ezeltje, komen de oude ezeltjes

- ✚ 4

Horizontaal	Verticaal
1 schaakt	4 spelen
2 kneden	5 schudt
3 vertoont	6 sjokken

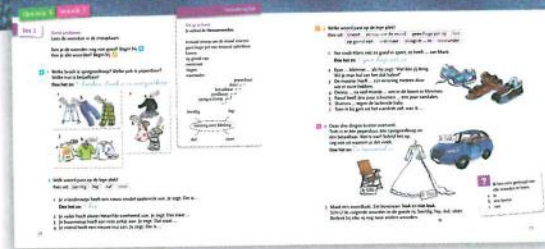

- ★ 1
 - 1 a.s.
 - 2 o.l.v.
 - 3 o.a.
 - 4 e.v.a.
 - 5 dir.
 - 6 z.s.m.

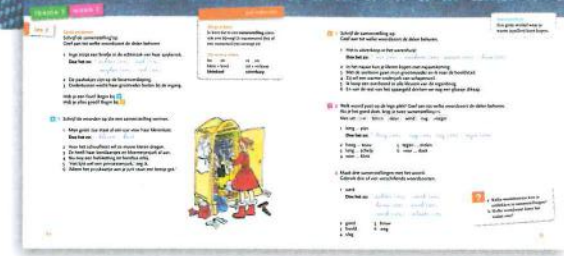
- ✚ 2
 - 1 zie ommezijde
 - 2 directeur
 - 3 afbeelding
 - 4 met andere woorden
 - 5 gram
 - 6 in ieder geval

- ✚ 3
 - 1 temp.
 - 2 m.b.v.
 - 3 t.w.v.
 - 4 z.o.z.
 - 5 i.t.t.
 - 6 v.r.n.l.

- 4
 - 1 Met ingang van
 - 2 Dat wil zeggen
 - 3 in plaats van, per maand
 - 4 mevrouw, met medewerking van
 - 5 enzovoort
 - 6 alstublieft

- ★ 1 1 broeken: broek a is spotgoedkoop
2 jurken: jurk b is peperduur
3 truien: trui c is betaalbaar
- 2 1 hip
2 duf
3 beeldig
4 stoer
- ✚ 3 1 geen hoge pet op
2 smeert ... stroop om de mond
3 op grond van
4 slaagt er ... in
5 waaronder
6 kirt
7 overstuur
- ✚ 4 De tuinstoel is peperduur.
De jurk is betaalbaar.
De auto is spotgoedkoop.
- ✚ 5 leuk: beeldig, hip, stoer
niet leuk: duf

- Eerst proberen**
- 1 achter (vz) + zak (zn)
spijker (zn) + rok (zn)
 - 3 groot (bn) + vader (zn)
in (vz) + gang (zn)
 - 2 pas (ww) + hokjes (zn)
boven (vz) + verdieping (zn)
 - ★ 1 1 kleren + kast
3 bont + laarsjes,
bloemetjes + jurk
5 prinsessen + jurk
 - 2 school + feest
4 hals + ketting,
hand + tas
6 prijs + kaartje
 - ✚ 2 1 uit (vz) + verkoop (zn), waren (zn) + huis (zn)
2 na (vz) + jaar (zn), na (vz) + jaar(s) (zn) + korting (zn)
3 snel (bn) + trein (zn), groot (bn) + moeder (zn),
hoofd (zn) + stad (zn)
4 onder (vz) + jurk (zn), schapen (zn) + wol (zn)
5 over (vz) + hemd (zn), regen (zn) + boog (zn)
6 spaar (ww) + geld (zn), dik (bn) + sap (zn)
 - ✚ 3 1 berg (zn) + rug (zn), rug (zn) + pijn (zn)
2 hoog (bn) + vlieger (zn), vlieger (zn) + touw (zn)
3 lang (bn) + oor (zn), oor (zn) + schelp (zn)
4 voor (vz) + deur (zn), deur (zn) + klink (zn)
5 tegen (vz) + wind (zn), wind (zn) + molen (zn)
6 voor (vz) + teken (zn), teken (ww) + doek (zn)
 - ✚ 4 1 achter (vz) + werk (zn), hand (zn) + werk (zn), werk (ww) + plaats (zn)
2 was (ww) + goed (zn), hand (zn) + goed (zn), goed (bn) + koop (zn)
3 voor (vz) + hoofd (zn), hoofd (zn) + zaak (zn), denk (ww) + hoofd (zn)
4 bliksem (zn) + slag (zn), slag (ww) + room (zn), in (vz) + slag (zn)
5 uit (vz) + bouw (zn), bouw (ww) + bedrijf (zn), laag (bn) + bouw (zn)
6 uit (vz) + weg (zn), land (zn) + weg (zn), wandel (ww) + weg (zn)

Eerst proberen

- 1 schoof
- 2 zaten
- 3 trok, vroeg

- ★ 1 1 roepen
- 2 klimmen
- 3 eten
- 4 kruipen
- 5 vallen
- 6 zwemmen

- ✚ 2 a 1 liep
- 2 hield
- 3 bezochten
- 4 trok
- 5 bekeek
- 6 had

b	klinkerverandering	klinker- + medeklinkerverandering
	lopen – liepen	houden – hielden
	trekken – trokken	bezoeken – bezochten
	bekijken – bekeken	hebben – hadden

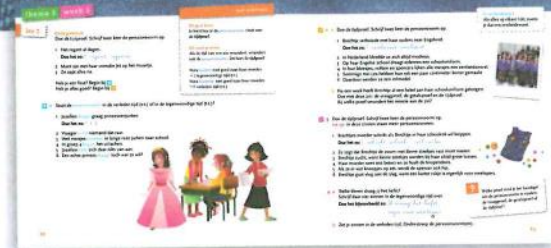
- ✚ 3 worden – werden
- koopt – kocht
- gaan – gingen
- doen – deden
- kijken – keken
- zien – zagen

- ★ 1 1 de bermuda
- 2 de spencer
- 3 opzichtig
- 4 onopvallend
- 5 het rolmodel

- ✚ 2 1 gelegenheid
- 2 tweedehands
- 3 meelopen
- 4 modieus
- 5 rolmodel
- 6 de commercie
- 7 op de mouw gespeld
- 8 zet ... tegen af

Eerst proberen

- 1 regent, regende
- 2 zat, zit
- 3 aapt, aapte

- ★ 1
- 1 t.t.
 - 2 v.t.
 - 3 v.t.
 - 4 v.t.
 - 5 t.t.
 - 6 t.t.

- ★ 2 a
- 1 verhuisde, verhuist
 - 2 kleepte, kleedt
 - 3 draagt, droeg
 - 4 lijken, leken
 - 5 hebben, hadden
 - 6 werden, worden

b Bij de tijdproef.

- ★ 3
- 1 schrikt, schrok – wil, wilde
 - 2 zegt, zei – moet, moest
 - 3 zucht, zuchtte – worden, werden
 - 4 weet, wist – haalt, haalde
 - 5 zet, zette – wordt, werd
 - 6 gaat, ging – is, was

4 a/b

Eerst proberen

- 1 L: De oude man is rijk en stinkt. F: De oude man is heel rijk.
- 2 L: Je vist op de verkeerde plaats. F: Je bent te laat.
- 3 L: Het fluitje kost een cent. F: Dit is heel makkelijk voor mij.

- ★ 1
1	figuurlijk	2	letterlijk	3	letterlijk
4	figuurlijk	5	figuurlijk	6	letterlijk

- ★ 2 a
- 1 L: Pesara scheidt eten over haar jas.
F: Pesara vertelt overdreven over haar jas.
 - 2 L: Alle kinderen houden haar lippen vast. F: Iedereen luistert aandachtig.
 - 3 L: De jas van Pesara is het middelpunt van een soort draaimolen.
F: Iedereen heeft het over de jas van Pesara.
 - 4 L: Tim loopt dwars door Pesara heen. F: Tim negeert Pesara.
 - 5 L: Er komt iets vies tegen Pesara. F: Pesara vindt het heel vervelend.
 - 6 L: Ze heeft vliegende beestjes in haar buik.
F: Ze is verliefd op Tim.

b

- ★ 3
- 1 L: Jasper rijdt op zijn sloffen op de skelter. F: Jasper wint gemakkelijk.
 - 2 L: Het vermiste taalschrift was onder water verdwenen en kwam vanzelf weer tevoorschijn.
F: Het vermiste taalschrift werd teruggevonden.
 - 3 L: Tjeerd zat op een stoel. F: Tjeerd was vol aandacht voor de wedstrijd.
 - 4 L: De gymjuf kleepte iedereen uit.
F: De gymjuf maakte een rare opmerking over iedereen.
 - 5 L: Meisjes hangen paarden op aan touwen.
F: Meisjes hangen posters op van paarden.
 - 6 L: De technieklessen vind je in de schoenen van de kinderen.
F: De technieklessen bestaan nog maar pas.

★ 1

uiterlijk	innerlijk
Pieter	Marijke
Annemiek	Lars
Gijs	John

- 2
- 1 rolmodel
 - 2 modegril
 - 3 modeontwerper
 - 4 tweedehands

- ✚ 3
- 1 stijl
 - 2 korset
 - 3 insnoeren
 - 4 gingen overstag
 - 5 in de jaren zestig
 - 6 zwierige

✚✚ 4 innerlijk: bedenken
uiterlijk: mode, kleding

5

Eerst proberen

- 1 a
- 2 b
- 3 b

- ★ 1
- 1 broek + riem = broekriem
 - 2 mode + blad = modeblad
 - 3 schilder + kunst = schilderkunst
 - 4 sport + hal = sporthal, hand + bal = handbal
 - 5 kleding + zaak = kledingzaak, winter + jas = winterjas
 - 6 arm + band = armband, peper + duur = peperduur

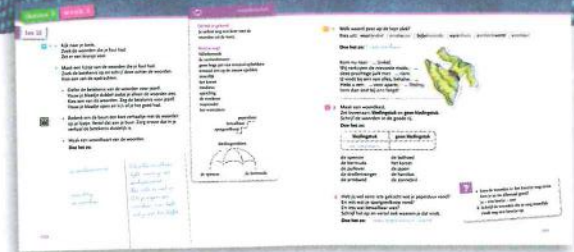
- ✚ 2
- 1 b
 - 2 a
 - 3 a
 - 4 b
 - 5 a
 - 6 b

- ✚✚ 3
- 1 herenmode: mode voor heren
modewinkel: winkel waar mode verkocht wordt
 - 2 vechtsport: sport waarbij je vecht
sportkleding: kleding om in te sporten
 - 3 bouwjaar: jaar waarin gebouwd is/wordt
jaarabonnement: abonnement van een jaar/dat een jaar geldig is

- 1 zwem (ww) + pak (zn) – rol (zn) + model (zn) – beneden (vz) + verdieping (zn) – onder (vz) + goed (zn) – regen (zn) + jas (zn) – druk (ww) + knoop (zn) – uit (vz) + gang (zn) – been (zn) + warmer (zn) – in (vz) + koop (zn) – nacht (zn) + hemd (zn) – binnen (vz) + stad (zn) – boven (vz) + been (zn) – rubber (bn) + laarzen (zn) – spijker (zn) + broek (zn) – over (vz) + gooier (zn) – sport (zn) + schoen (zn)

- 2 1 Letterlijk: Meike moet mest uit haar kleerkast halen.
Figuurlijk: Meike moet haar kleerkast opruimen.
- 2 Letterlijk: Ze brengt de kleren naar een man toe.
Figuurlijk: Ze probeert haar oude kleren te verkopen.
- 3 Letterlijk: Ze trekken aan elkaars haren.
Figuurlijk: Ze maken ruzie met elkaar.
- 4 Letterlijk: Meike zorgt ervoor dat haar hoofd niet warm wordt.
Figuurlijk: Meike raakt niet in paniek.
- 5 Letterlijk: De vrouw heeft een zwembad vol geld.
Figuurlijk: De vrouw heeft heel veel geld.
- 6 Letterlijk: Meike heeft geld in een laatje gestopt.
Figuurlijk: De verkoop van de kleren heeft aardig wat geld opgeleverd.
- 7 Letterlijk: Meike loopt met haar hoofd in de mist, ze ziet niet veel.
Figuurlijk: Meike is dolblij.

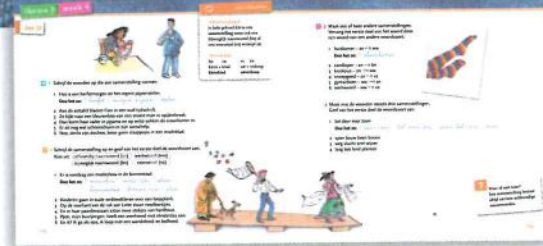

1 a/b

- 2 1 warenhuis
- 2 waaronder
- 3 bijbehorende
- 4 eenheidsworst
- 5 voorkeur
- 6 modieuze

- 3 Kledingstukken: de spencer, de bermuda, de pullover, de drollenvanger, het korset, de japon
Geen kledingstukken: de armband, de bolhoed, de handtas, de zonnebril

4

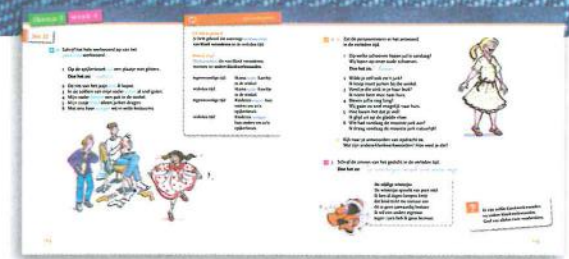

- ★ 1
 - 1 herfst + morgen, pijpen + stelen
 - 2 eet + tafel, tijd + schrift
 - 3 kleuren + foto, spijker + broek
 - 4 woon + kamer
 - 5 scheer + schuim, oor + schelp
 - 6 slaap + papa, mode + blad

- ✚ 2
 - 1 mode (zn) + show, binnen (vz) + stad
 - 2 verkleed (ww) + kleren, loop (ww) + plank
 - 3 voor (vz) + kant, rood (bn) + borstjes
 - 4 paarden (zn) + staart, hard (bn) + hout
 - 5 buur (zn) + jongen, over (vz) + hemd, vlinder (zn) + das
 - 6 wandel (ww) + stok, bol (bn) + hoed

- ✚ 3
 - 1 slaapkamer
 - 2 hardloper
 - 3 zeurkous, steunkous, kletskaus
 - 4 ondergoed, bovengoed (niet voorgoed!)
 - 5 handschoen, herenschoen
 - 6 bijwoord, nawoord, voorwoord

- 4
 - 1 deur (zn) + bel, voor (vz) + deur, bel (ww) + toon
 - 2 been (zn) + spier, boven (vz) + been, boven (vz) + bouw
 - 3 vlucht (ww of zn) + weg, weg (zn) + wijzer, snel (bn) + weg
 - 4 bak (ww) + laag, laag (bn) + land, planten (zn) + bak

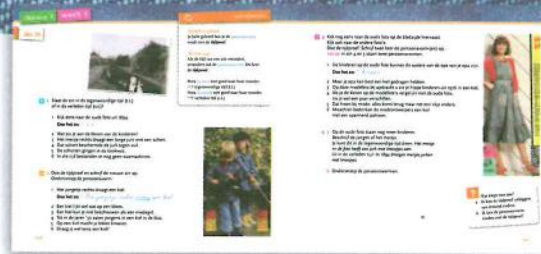

- ★ 1
 - 1 zitten
 - 2 trekken
 - 3 vallen
 - 4 bekijken
 - 5 blijven
 - 6 zingen

- ✚ 2 a
 - 1 liepen
 - 2 kocht
 - 3 nam
 - 4 gingen
 - 5 gleed
 - 6 droeg

- b Allemaal, in de v.t. hebben ze een andere klank dan in de t.t.

- ✚ 3 De winterjas sprak van pure nijd
 ik was al dagen knopen kwijt
 dat kind trok me zomaar aan
 dit was geen jaswaardig bestaan
 ik wilde een andere eigenaar
 tegen opa's had ik geen bezwaar.

- ★ 1 1 t.t.
- 2 t.t.
- 3 t.t.
- 4 v.t.
- 5 v.t.
- 6 v.t.

- ★ 2 1 Het jongetje rechts droeg een kiel.
- 2 Een kiel leek wel wat op een bloes.
- 3 Een kiel kon je niet beschouwen als een modegril.
- 4 Tot in de jaren '30 zitten jongens in een kiel in de klas.
- 5 Op een kiel mag je lekker knoeien.
- 6 Droeg jij wel eens een kiel?

- ★ 3 1 konden
- 2 kon
- 3 zag
- 4 vergeleek, zag
- 5 hoorde, kwam
- 6 bedachten

- ★ 1 1 c-2
- 2 e-3
- 3 a-6
- 4 d-4
- 5 f-1
- 6 b-5

- ★ 2 1 Letterlijk: Je ogen vallen eruit.
Figuurlijk: Er is veel moois te zien.
- 2 Letterlijk: De kleren komen langs je ogen.
Figuurlijk: De kleren zijn heel mooi.
- 3 Letterlijk: Het hoedje is eigenlijk een kers op een taart.
Figuurlijk: Het hoedje maakt het af.
- 4 Letterlijk: In de mode worden rondjes gedraaid.
Figuurlijk: Het gaat om verschillen.
- 5 Letterlijk: De jurk is zo groot als een huis, het leer knelt de adem af.
Figuurlijk: De jurk is ruim, het korset strak.
- 6 Letterlijk: Habib heeft geen hoge pet op.
Figuurlijk: Habib vindt het niet zo mooi.

- ★ 1 a 1 Guus
2 Loes
3 Sergio
4 Fatima

b Guus

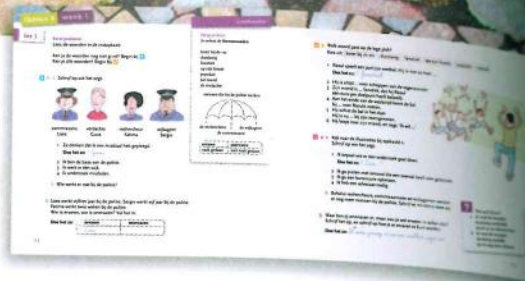
- 2 ervaren: Loes, Sergio
onervaren: Fatima

- ✚ 3 1 fanatiek
2 op zijn hoede
3 dusdanig
4 toeval
5 populair
6 boter bij de vis

- ✚ 4 a 1 Loes
2 Fatima
3 Sergio
4 Guus

✚ b **Bijvoorbeeld:**
verkeersagent, motoragent, receptionist, telefonist, waterpolitie, spoorwegpolitie

5 ✚

Eerst proberen

- 1 moeder – moeders
baby – baby's
3 gebeurtenis – gebeurtenissen
omstandigheid – omstandigheden
- 2 pyjama – pyjama's
plaats – plaatsen

✚ 1

+en	+s	's	+eren
poezen	kruiwagens	ski's	bladeren
buren	bezems		
gaten			

- ✚ 2 a 1 man – mannen, auto – auto's
2 verkoper – verkopers, collega – collega's
3 wagen – wagens, jaar – jaren, keuring – keuringen
4 gelegenheid – gelegenheden, monteur – monteurs,
accu – accu's
5 wagen – wagens
6 moeilijkheid – moeilijkheden, hoofd – hoofden

b Als je in het meervoud een s hoort en het zelfstandig naamwoord eindigt op a, u, i, y of o, dan schrijf je in het meervoud een 's. Anders schrijf je +s.

✚ 3

+en	+s	's	+eren	+eden
handboeien	rechercheurs	radio's	liederen	mogelijkheden
loepen	wapens	paraplu's	kinderen	
commissarissen	telefoons	accu's		
wijkagenten	printers	alibi's		
		duo's		

- 4 diefstallen, groentes/groenten, hoogten/hogtes, kasten, verdachten, koeien, keukens

Eerst proberen

- 1 kon
- 2 had
- 3 mocht

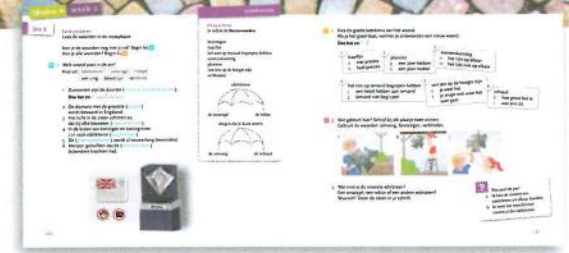
- ★ 1 1 kunnen, kon
- 2 hebben, had
- 3 zullen, zou
- 4 zijn, was
- 5 mogen, mocht
- 6 willen, wilde

- ✚ 2 a 1 zou 2 was
- 3 wilde 4 mocht
- 5 had 6 konden

b willen (hij wil i.p.v. hij wilt)

- ✚ 3 1 kon
- 2 is, zijn
- 3 heeft
- 4 wil, hebt
- 5 mogen, roep
- 6 wil

- 4 1 ben → was
- 2 zijn → waren
- 3 zou → zal
- 4 mag → mocht
- 5 heeft → had, kan → kon
- 6 zei → zegt, was → is, heeft → had

- ★ 1 1 edelstenen
- 2 omvang
- 3 verblindt
- 4 bevestigd
- 5 smaragd
- 6 robijn

- ✚ 2 1 k
- 2 a
- 3 n
- 4 j
- 5 e
- 6 r
- kanjer

Eerst proberen

- 1 Juf Kamp /houdt/ een stapel papieren / in de lucht.
- 2 De juf /schudt/ lachend / haar hoofd.
- 3 Snel /klopt/ het hart van Sjoerd.

- ★ 1
- 1 Oma Tuin zoekt naar haar ring met robijn.
 - 2 De ring hoort in het grijze doosje.
 - 3 Vandaag is het doosje leeg.
 - 4 Oma Tuin kijkt in alle hoeken.
 - 5 De hele slaapkamer doorzoekt ze.
 - 6 De ring blijft spoorloos.

- ✚ 2 a
- 1 Vandaag /viert/ Luna's broertje / zijn verjaardag.
 - 2 Hij en zijn vriendjes /speuren/ naar een schat / in het park.
 - 3 Luna /bevestigt/ de schat / aan de onderste tak van een struik.
 - 4 De schat /is/ een kistje met een kostbare inhoud.
 - 5 In het kistje /legt/ Luna / een echte edelsteen.
 - 6 Ze /leende/ even / de ring met de saffier van oma.

b 1 woord, 7 woorden

✚ 3 Bijvoorbeeld:

- ✚
- 1 Een paar dagen / was / u / uw ring met saffier / kwijt.
 - 2 Vorig weekend / leende / ik / de ring / voor de verjaardag van Tigo.
 - 3 Ik / vergat / het / helaas / even / te vragen.
 - 4 Natuurlijk / had / ik / u / op de hoogte / moeten brengen.
 - 5 Ik / kom / dit weekend / met een lekker cadeautje / op bezoek.
 - 6 Uw ring / leg / ik / dan / natuurlijk / terug / in zijn doosje.

Eerst proberen

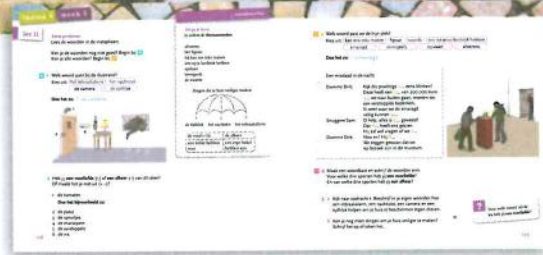
- 1 Jan, Piet en Klaas spreken af.
- 2 Reza, ga je met mij mee?
- 3 Als je mij helpt, ga ik mee.

- ★ 1
- 1 Hoi Vita, wil je bij onze club?
 - 2 We gaan een hut bouwen, verhalen vertellen en lekker geheimzinnig doen.
 - 3 Serena, Joyce en Pelle doen ook mee.
 - 4 We gaan de hut bouwen, een naam geven en versieren.
 - 5 Neem jij je kwasten mee, Vita?
 - 6 Denk je ook alvast na over ons wachtwoord, de naam en de vlag?

- ✚ 2 a
- 1 Vincent, ik
 - 2 Jongens, ik
 - 3 lig, kan
 - 4 Jovisepe, Pevijosevi
 - 5 boek, een
 - 6 hebben, moet

b De komma staat op verschillende plekken in de zinnen. In de eerste zin kiezen alle kinderen voor de naam die Vita heeft bedacht. In de tweede zin doen alleen de kinderen die medelijden met haar hebben dat.

- ✚ 3
- 1 Zie je het kasteel, daar op die hoge berg?
 - 2 Er woont een graaf, zo wreed, zo woest, zo erg.
 - 3 Als hij je vangt, kun je het nooit meer navertellen.
 - 4 Wat hij met je gaat doen, durf ik niet te voorspellen.

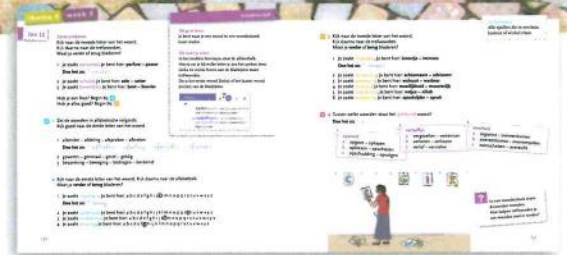
- ★ 1 1 de camera
- 2 het nachtslot
- 3 de tijd klok
- 4 het inbraakalarm

2

- ✚ 3 1 smaragd
- 2 waarde
- 3 Alvorens
- 4 opslaan
- 5 tevergeefs
- 6 figuur
- 7 iets op onze kerfstok hebben
- 8 kan ons niks maken

✚ 4

5 a/b

Eerst proberen

- 1 verder
- 2 terug
- 3 verder

- ★ 1 1 afbreken – afdeling – afspraken – afzender
- 2 geldig – generaal – gevel – geweten
- 3 bedragen – beroemd – bespreking – beweging

- 2 1 terug
- 2 verder
- 3 verder
- 4 terug

- ✚ 3 1 verder
- 2 terug
- 3 verder
- 4 terug
- 5 terug
- 6 verder

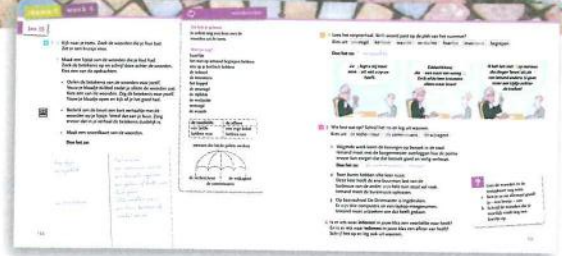
- ✚ 4 1 c
- 2 a
- 3 b

1

werkwoord:	verleden tijd	
	enkelvoud	meervoud
hebben	Ik had	Wij hadden
zijn	Ik was	Wij waren
kunnen	Ik kon	Wij konden
zullen	Ik zou	Wij zouden
mogen	Ik mocht	Wij mochten
willen	Ik wilde	Wij wilden

- 2
- 1 Jelle / sluipt / over de straat / met Julia.
 - 2 Plotseling / schuiven / de wolken / voor de maan.
 - 3 Julia en Jelle / zien / nu / geen hand voor ogen.
 - 4 Julia / pakt / Jelle / stevig / vast.
 - 5 Dat / vindt / Jelle / helemaal niet erg!
 - 6 Jelle / gooit / het touw / om de paal.
 - 7 Julia / klimt / handig / naar boven.
 - 8 Ineens / flitsen / felle lampen / aan.
 - 9 Julia en Jelle / rennen / snel / naar huis.

1 a/b

- 2
- 1 verdachte
 - 2 haarfijn
 - 3 kerfstok
 - 4 smaragd
 - 5 waarde
 - 6 begrepen
 - 7 inventaris

- 3
- 1 de commissaris
 - 2 de wijkagent
 - 3 de rechercheur

4

- ★ 1 1 b
- 2 a
- 3 b
- 4 b
- 5 a
- 6 a

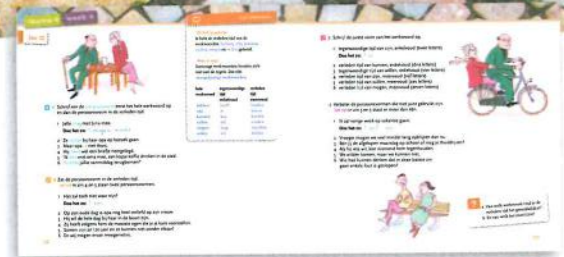
★ 2 a

+en	+s	+’s	+eren	+eden
jaren	levens	baby’s	kinderen	bezigheden
	peuters	hobby’s		
	kleuters	auto’s		
	pubers	opa’s		
		oma’s		

b De lange klank van de u van accu zou dan een korte klank worden.

- ✚ 3 1 smaragden, edelstenen, kluizen
- 2 euro’s, eieren, handtassen
- 3 computers, agenda’s, achterbakken
- 4 paraplu’s, geweren, kasten
- 5 jatters, video’s, camera’s, koffers
- 6 beroemdheden, onderwerelden, materialen

- 4 1 daken
- 2 paden / padden
- 3 hersens / hersenen
- 4 rijst
- 5 water / wateren
- 6 appels / appelen
- 7 baden

- ★ 1 1 mogen, mocht
- 2 zullen, zouden
- 3 zijn, was
- 4 hebben, had
- 5 zijn, was
- 6 kunnen, konden

- ✚ 2 1 zal – zou
- 2 is – was
- 3 wil – wilde
- 4 heeft – had, kunt – kon
- 5 zijn – waren, kunnen – konden
- 6 mogen – mochten

- ✚ 3 1 is
- 2 kon
- 3 wilt
- 4 waren
- 5 zouden
- 6 mochten

- 4 1 zal – zou
- 2 mogen – mochten
- 3 ben – was, mag – mocht
- 4 wil – wilde of kon – kan
- 5 wilden – willen, kunnen – konden
- 6 geen fouten

- ★ 1
 - 1 Gisteren (o)ede het inbraakalarm.
 - 2 Naar de school (r)eed de politie.
 - 3 Mee naar het bureau (m)oest een jongen.
 - 4 Hij (m)oest daar zijn zakken leeghalen.
 - 5 Niks (v)onden ze.
 - 6 Geen dief (w)as de jongen.

- ✚ 2
 - 1 Mevrouw L. / zag / een verdachte figuur / bij de school.
 - 2 De man / sloop / verdacht / door de bosjes.
 - 3 Mevrouw L. / dacht / vol afkeer / aan inbrekers.
 - 4 Ze / belde / dus / de politie.
 - 5 Twee agenten / kwamen / na 10 minuten.
 - 6 De man / was / toen / al / verdwenen.

- ✚ 3
 - 1 Een groot verjaardagsfeest / wilde / een meisje.
 - 2 Via de computer / stuurde / ze / de uitnodiging voor haar feest.
 - 3 De uitnodiging / ging / tot haar schrik / heel het land rond.
 - 4 12.000 mensen / meldde zich / na een week / als gast.
 - 5 Dat haar feest niet doorging / schreef / het meisje / nog.
 - 6 De politie / wachtte / voor alle zekerheid / die avond / bij haar huis.

- ★ 1
 - 1 Psst, Bennie, ben jij dat?
 - 2 Waarom wek je me, Koen?
 - 3 Luister, hoor je niks ritselen?
 - 4 Dat is een egel, een kat of de wind.
 - 5 Of een inbreker, wolf of moordenaar!
 - 6 Ga slapen, Koen, stel je niet aan.

- ✚ 2
 - 1 verteld, getoond – B
 - 2 Kinderen, nu – A
 - 3 Meneer, waarom – A
 - 4 heb, wil – C
 - 5 heb, komt – C
 - 6 Zeker, Jeffrey, want – A

- ✚ 3
 - 1 Hallo politie, er zit een slang in mijn wc!
 - 2 Nee, dat is geen grapje, hij kronkelt om de pot.
 - 3 Ik zou graag even plassen, maar dat gaat zo niet.
 - 4 Uhm, hij is bruinig, heeft gele ogen en is veel te groot.
 - 5 Hoe hij heet, heb ik niet gevraagd, mevrouw!
 - 6 Oh, u belt de dierenambulance, dank u wel.

